יט: המביא גט פרק שני גיטין

מעמא דאיכא כתב הא ליכא כתב לא. ול"ת הא דבעי' דאיכא כתב משום דחזר ואמר שטר פסים הוא וכי האי גוונא הכא גבי נייר חלק אם חזר ואמר נייר חלק הוא היה נאמן אבל לעולם כ"ז שאמר גט הוא מגורשת ולא קשה מידי לשמואל וי"ל [דכיון] דס"ל השתא דמגורשת ודאי קאמר שמואל ל"כ לא משיג ריעותא דאמר שהוא נייר חלק ול"כ כשחזר ואמר נמי נייר חלק הוא אית לן למימר דלאו כל הימנו לאוסרה כמו היכא דאיכא כתב ול"ת והיכי ס"ד דמגורשת ודאי קאמר כיון דנראה שהוא נייר חלק וי"ל כיון דאמר ה"ז גיטך בדבר מועט מהימנינן לבעל כי היכי דאמרינן [a]בעל שאמר גירשתי אשתי נאמן הואיל ובידו לגרשה ל"נ דאיירי דקרייה כי תרי מעיקרא ועיילי' לבי ידיה ואפקיה דלא חיישינן דלמא חלפיה ונייר חלק דקאמר שמואל לא נשעת נתינה ראו שהוא נייר חלק דל"כ אפילו היה ודאי כתוב נמי מילין אינו גט כיון דבשעת נתינה כבר נגלעו האותיות כדאמר בסמוך כי פליט מאי הוי השתא הוא דפליט אלא שעה אחת אחר נתינה כשיעור שהאותיות יכולות להבלע ראו שהיה נייר חלק ועוד י"ל דבשעת נתינה ראו מרחוק ודומה להם נייר חלק ושמא אם היו מעיינין היו האותיות ניכרים: **מיא דניא.** פי' ר"ח מן קליפת רימון וכן בערוך[b]: **ושמואל** נמי חיישינן קאמר. השתא לא צריכי לאוקמי דבדקיניה דכי לא בדקיניה נמי איכא למימס ומיהו ודאי אי בדקיניה ולא פליט לאו כלום הוא: **צריכי** למיקרייה. קודם נתינה אייני מדמשני בסמוך לא צריכא דלגבר דקרייה עייליה כו' ואי לא קרייה נראה דלא הוי גט מדלא משני הכ"ע דלא קרייה משמע דאי לא קרייה אינה מגורשת וא"ת דתנן לקמן בהזורק (דף פ.) כתב גט לאיש ושובר לאשה ונעה ונתן כו' ולאחר זמן גט יוצא ממתח ידי האיש ושובר מיד האשה תצא מזה ומזה ודייק עלה בהאשה רבה (ינמות דף לא.) מאי הוה לה למעבד ומשני איכעי לה לאקרויי גיטא והשתא אי לא קרייה אפי' לא הוחלפה להם אינה מגורשת וי"ל דהכי דאסורה לינשא בדלא קרייה מ"מ אם נשאת לא תצא אי נמי התם בעייליה לבי ידיה וקנסינן לה דאיכא [c]למיהדר מיד לאקרויי או לאחר נתינה מאחר שבאה לידי קלקול ומיהו אינה אסורה לינשא אי לא קרייה שיש כדאמר הכא לאו כל הימנו לאוסרה אע"ג דעל כרחיך לא קראה בתר הכי והיה רגיל ר"י לקרות קודם הנתינה ולאחר הנתינה ומיהו פשיטא דאי לא קראה קודם הנתינה וקראה לאחר הנתינה דבר פשוט הוא דמגורשת: אי צריכי למיקרייה מיתיבי "ה"ז גיטך ונטלתו וזרקתו לים או לאור או לכל דבר האבד וחזר ואמר שטר פסים הוא שטר אמנה הוא מגורשת ולא כל הימנו לאוסרה ואי אמרת צריכי למיקרייה בתר דקריוה מי מצי אמר לה הכי [d]לא צריכא דבתר דקריוה עייליה לבי ידיה ואפקיה מהו דתימא חלופי חלפיה קמ"ל ההוא גברא דזרק לה גיטא לדביתהו לביני דני אשתכח מזוזתא אמר רב נחמן [e]מזוזתא ביני דני לא שכיחא וה"מ דאשתכח חדא אבל ב' ג' מדהא הואי הא נמי הואי וגיטא אימור עכברים שקלוה ההוא גברא דעל לבי כנישתא שקל ספר תורה יהיב לה לדביתהו ואמר לה הא גיטך אמר רב יוסף למאי ליחוש לה אי משום מי מילין אין מי מילין על גבי מי מילין אי

[f]תניא כוותיה דרב עדים שאין יודעין לחתום מקרעין להן נייר חלק וממלאים את הקרעים דיו אמר רבן שמעון בן גמליאל בד"א בגיטי נשים אבל בשחרורי עבדים ושאר כל השטרות אם יודעין לקרות ולחתום חותמין ואם לאו אין חותמין קרייה מאן דכר שמה חסורי מיחסרא והכי קתני עדים שאין יודעין לקרות קורין לפניהם וחותמים ושאין יודעין לחתום כו' אמר ר"ש בן גמליאל במה דברים אמורים בגיטי נשים אבל שחרורי עבדים ושאר כל השטרות אם יודעין לקרות ולחתום חותמין ואם לאו אין חותמין א"ר אלעזר מ"ט דרבן שמעון בן גמליאל שלא יהו בנות ישראל עגונות אמר רבא [a]הלכה כרשב"ג ורב גמדא משמיה דרבא אמר אין הלכה ואלא כמאן כרבנן והא ההוא דעבד עובדא בשאר שטרות ונגדיה רב גמדא בשאר שטרות ונגדיה רב אחאי אמר רב אשי אמר לי רב הונא בר נתן הכי אמר אמימר [b]האי שטרא פרסאה דחתימי עליה סהדי ישראל מגבינן ביה ממשעבדי [c]והא לא ידעי למיקרי בדידעי [d]והא בעינן כתב שאינו יכול להזדייף וליכא בדאפיצן והא בעינן צריך לחזור מענינו של שטר בשיטה אחרונה וליכא בדמהדר ואלא מאי קמ"ל דכל [e]לשון כשר [f]תנינא גט שכתבו עברית ועדיו יונית יונית ועדיו עברית כשר אי מההיא הוה אמינא הני מילי בגיטין אבל בשאר שטרות לא קמ"ל אמר שמואל נתן לה נייר חלק ואמר לה ה"ז גיטיך מגורשת [g]חיישינן שמא במי מילין כתבו מיתיבי [h]הרי זה גיטך ונטלתו וזרקתו לים או לאור או לכל דבר האבד וחזר ואמר שטר פסים הוא שטר אמנה הוא מגורשת ולא כל הימנו לאוסרה טעמא דאיכא כתב הא ליכא כתב לא כי קאמר שמואל [i]דבדקינן ליה במיא דנרא אי פליט פליט ואי לא פליט לאו כלום הוא וכי פליט מאי הוי השתא הוא דפליט * שמואל נמי [j]חיישינן קאמר אמר רבינא אמר לי אמימר הכי אמר מרימר משמיה דרב דימי [k]הני בי תרי דיהיב גיטא קמייהו

[l]כוותיה דרב. דאמר מקרעין להן נייר: **כרבנן.** דמכשירי לכולהו: **פרגמא.** להא דרב גמדא: **אקרייאה.** שאם יודעין לחתום אע"פ שאין יודעין לקרות שפיר דמי וקרו קמייהו אחריני כרבנן ודרב כהנא בשאין יודעין לחתום וגבי תמיתה אמרן לדרב כהנא לעיל: **רב יהודה.** זקן היה ועיניו כהות וכשהיה צריך לחתום בעל לו כדיין מלטעור בקריאת שטר וקורהו וחותם: **מרא דאתרא דישראל.** בקי מכל חביריו. וכמס' נדה מפרש אמאי קרי ליה מרא דאתרא דישראל בפרק שני (דף כ.): **רב נחמן.** דיין היה ממונה מפי רש גלותא וחתנא דבי נשיאה דאמרינן בהעור והרוטב (חולין קכד.) וסופרי הדיינים יראים ממנו ולא משקרי: **דעביד בערבאות.** וחותמיהם עובדי כוכבים דאכארנא להו לעיל (י.): **ממשעבדי.** והא דאמרינן בפ' קמא[m] מבני חורי ולא ממשעבדי בנעשה בהדיוט לית ליה קלא: **דחתימו עליה סהדי ישראל.** ואיכא לא עשאוהו אלא שכתבוהו לשון פרסי: **שכתבו.** כתב שלו: **בגיטין.** משום תקנת עגונות: **אמאי כמי מילין כתבוהו.** ונגלעו ואמרן לעיל[n] כתבו במי טריא ואפצא כשר: **גייר.** סתם נייר של עשבים הוא ולא קלף מעובד עפלים דאי עפיץ הא אמרן[o] אין מי מילין על גבי מי מילין: **שטר פסים.** שטר פיוסים שאומר לחביריו אוהבו ומאמינו שיכתוב לו על עצמו שטר חוב כדי שיראה עשיר: **שטר אמנה.** שכתב לנות ולא ליה והאמינו ליה למלוה אלא יתבענו אלא אם כן יוצו ומסר לו את השטר: **לאוסרה.** משום אשתו: **הא ליכא כתב לא.** דאי בנייר חלק נמי אמרינן מגורשת מכדי תנא אתא לאשמועינן דאע"ג דלא אקרינא אי גיטא הוי אי לא כיון דאמר לה גיטא הוא לא הדר ביה תו ומחזקינן דגיטא הוא ואי בנייר חלק נמי סגיא ליה הכי לאשמועינן רבותא יתירתא דנייר חלק: **כי אמר שמואל.** נמי שמגורשת לא בתמתא אלא בדקינא ליה לנייר: **במי דגרא.** לצבע שקורין פויל"י ומעבירים מי הלבע עליו ופולט אותיות שבלע וגרות: **השתא הוא דפליט.** וכשהיו בלועות לא היה כתב: **חיישינן.** שמא לא נבלעו יפה ואם תמ אסורה לכהן וחוללת ולא מתיימנת דספק גרושה היא: **הני בי תרי.** עדי מסירה: **לבי ידיה.** תחת כנפיו: **לא שכיח.** וזו היא שזרק זה ואין לחוש שמא גט זרק לה ואכל: **אכל תרתי אלא.** ואנו ראינו שזה לא זרק אלא כתב אחד: **מדהא הואי.** על כרחך חדא הוא התם מעיקרא ומדהא הואי אכתבה נמי אמרינן הואי התם ולא גט זרק ואימא עכברים שקלוה: **משום מי מילין.** שמא כתב לה גט מבחוץ ואינו ניכר: **אין מי מילין כו'.** וכל גוילים של ס"ת שלהם עגולים בעפלים: כריתות

מסורת הש"ס

[a] (לעיל ט.). [b] (ומסמ' מה: ומה כ:). [c] (לקמן מח: וש"נ). [d] (לעיל יח.). [e] (לקמן פז.). [f] (עי' תוספות קדושין נ: ד"ה הי"נ מקדמי וכו' ותוס' לקמן מ: ד"ה חייסינן). [g] (תוס' פ"ו ע"ס). [h] (דף יח.). [i] (ע"מ). [j] (לעיל ע"מ). [k] (כ"כ קלח:). [l] (ערך גרא מ' ע"ס).

גליון הש"ס

גמ' שפשאל בבי חייסינן קאמר. עי' לקמן דף מ' ע"ב תד"ה חייסינן:

הגהות הב"ח

(a) תוס' ד"ה ברבי וכו' דאינעי לה למיהדר:

לעזי רש"י

פויל"י (פויי"ל). צבע (ארגמן).

מוסף רש"י

מקרעין להן נייר חלק. מפסקין וכוסמין כפסקין על הנייר את שמות העדים וכאין הפנים וממלאין את הקרעים דיו (לעיל ט.). בגיטי נשים. משום תקנת עגונות, שמא יגלה זה המגרש לפרש מיס לו מפוקן שהוא אלא מזקק ליכוס (שם). והא בעינן כתב שאינו יכול להזדייף. שיהא הקלף מתוקן כעפלים כשעת עיבודו שעושים אותו שחור וישוב אין אדם עושה בה מתקן ומחוק וכיתב עליו, תפני שהוא ניכר, וקלפי פרסים אינם מעובדים כעפלים שקורין גל"ם ואדם יכול למתוק כתבו ומעיה חתימת העדים וכתב למעלה ממון הרבה (לעיל יא.). מענינו של שטר בשיטה אחרונה. כדאמרינן בגמ' פשוט (כ"כ קלח:) וקנינא מן פלוני אכל מה דכתוב ומפורש לעיל (לעיל יא.). בדמהדר. שמוחזר כשיטה אחרונה (שם).

תוספות רי"ד (המשך)

לקלא ומ"ה לא גבי ביה אלא מבני חרי: אמר רב אמי אמר לי הונא בר נתן הכי אמר אמימר האי שטרא פרסאה דחתימי עליה סהדי ישראל מגבינא ביה ממשעבדי. פי' דכיון דישראל חתימי ביה מפיק ליה לקלא והא לא ידעי למקרי בדידעי הוא בעינא כתב שאינו יכול להזדייף וליכא בדעפיצן והא בעינן שיחזור מענינו של שטר בשיטה אחרונה וליכא בדמהדר ואלא מאי קמ"ל דבכל לשון כשר אמר אמימר משמיה דרב דימי מנהרדעא הני בי תרי דיהבי גיטא קמייהו צריכי למיקרייה מיתיבי הרי זה גיטיך ונטלתו וזרקתו לים או לאור או לכל דבר האבד וחזר ואמר שטר פסים הוא שטר אמנה הוא מגורשת לא כל הימנו לאוסרה ואי אמרת צריכי למיקרייה לבתר דקרייה מי מצי א"ל הכי לא צריכא דבתר דקרייה עייליה לבי ידיה קמ"ל:

תוספות רי"ד

תניא כוותיה דרב עדים שאין יודעים לחתום מקרעין להם נייר חלק וממלאים הקרעים דיו אמר רשב"ג בד"א בגיטי נשים אבל בשחרורי עבדים ושאר שטרות אם יודעים לקרות ולחתום חותמין ואם לאו אין חותמין קרייה מאן דכר שמיה חסורי מחסרא והכי קתני ושאין יודעין לקרות קורין לפניהם והן חותמין אמר רשב"ג בד"א בגיטי נשים וכו' כדלעיל. א"ר אלעזר מ"ט דרשב"ג שלא יהו בנות ישראל עגונות אמר רבא הלכה כרשב"ג ורב גמדא משמיה דרבא אמר אין הלכה כרשב"ג ואלא כמאן כרבנן והא ההוא דעבד עובדא בשאר שטרות ונגדיה רב אפפא תרגימו אקרייאה. פי' רב גמדא דאמר הלכה כרבנן אקרייאה שאם יודעים לחתום ואף ע"פ שאינן יודעים לקרוא שפיר דמי וקרו קמייהו אחריני וחתמי כרבנן ורב אפפא בשאין יודעין לחתום. רב יהודה קרי וחתים. פי' זקן היה וקמו עיניו וכשהיה צריך לחתום עד או דיין היה מצער בקריאת השטר וקוראהו וחותם א"ל עולא לא צריכא דהא ר' אלעזר מרה דארעא דישראל הוא מקרי קמיה וחתים. פי' בשלהי פ' כל היד מפרש למה יקרא מרה דארעא דישראל שהיה בקי להכיר דם הנדה רב נחמן קרו קמיה סופרי דייני וחתים ודוקא רב נחמן וסופרי דייני דאית להו אימתא אבל רב נחמן וסופרי אחרני לא אי נמי סופרי דייני ואיניש אחרינא לא. פי' רב נחמן הוה חתנא דבי נשיאה והיה ממונה דיין מפי ראש הגלות וסופרי הדיינים יראים ממנו ולא משקרי: רב כהנא כי הוה אתי לקמיה שטרא פרסאה דעביד בערבאות של גוים קרי ליה לשני גוים זה שלא בפני זה במסית לפי תומו ומגביה ביה מבני חרי על [ידין] הזוהמיי שהיו גוים דלא מפקי ליה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com